

Igitabo cya Daniyeli - Umubare wa Mirongo Cyenda n'Ibiri

Guhishura Ubuhanuzi: Gukoreshwa Incuro Eshatu kw'Imirongo Itandatu ya Nyuma ya Daniyeli n'Umucyo Utera Imbere w'Umumarayika wa Gatatu

Jeff Pippenger
2024-02-25

Mu rugendo rw'Abamileriti, ukwiyongera kw'ubumenyi kwarahishuwe, kandi kwagerageje mbere na mbere, ariko si bo bonyine, abiyitaga Abaporotesitanti bo muri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika. Sarudi, ari yo torero ryavaga mu mwijima w'ubutegetsi bw'ikirenga bwa papa, ryayoborwaga kugira ngo rigere ku gusobanukirwa kurushijeho kuzura kw'ubutumwa bwiza bwagombaga guhishurwa igihe ubuturo bwera bwo mu ijuru bwafungurwaga mu ijuru. Mu rugendo rw'umumarayika wa gatatu, ukwiyongera kw'ubumenyi kwarahishuwe ku wa 11 Nzeri 2001, kandi kwagerageje Ubadiventisimu bw'i Lawodikiya hirya no hino ku isi. Ni yo mpamvu ukuri kugaragazwa mu mirongo itandatu ya nyuma ya Daniyeli cumi n'umwe, ari na ko soko y'ukwiyongera kw'ubumenyi, kwawanyijwe n'Ubadiventisimu bw'i Lawodikiya.

Abubatsi bake bizerwa bo ku rufatiro rw'ukuri (1 Abakorinto 3:10, 11) bari mu rujijo kandi babangamirwa n'uko imyanda y'inyigisho z'ibinyoma yabuzaga uwo murimo gukomeza. Nk'uko byari bimeze ku bubatsi bw'urukuta rwa Yerusalemu mu minsi ya Nehemiya, bamwe bari biteguye kuvuga bati: "Imbaraga z'abikorezi zaracogoye, kandi hari imyanda myinshi; ni cyo gituma tudashobora kubaka." Nehemiya 4:10. Bananiwe n'urugamba rudahwema rwo guhangana n'itotezwa, uburiganya, gukiranirwa, n'izindi nzitizi zose Satani yashoboraga gucura kugira ngo ababuze gutera imbere, bamwe mu bari barabaye abubatsi bizerwa bacitse intege; maze ku bw'amahoro n'umutekano by'imitungo yabo n'ubuzima bwabo, bateshuka ku rufatiro rw'ukuri. Abandi bo, batanyeganyezwa no kurwanywa n'abanzi babo, batangaje bashize amanga bati: "Ntimubatinye; mwibuke Uwituka, ukomeye kandi uteye ubwoba" (umurongo wa 14); maze bakomeza umurimo, umuntu wese yambaye inkota ye mu rukenyerero rwe. Abefeso 6:17.

"Umwuka umwe wo kwanga n'uwo kurwanya ukuri ni wo wahumekeye abanzi b'Imana mu bihe byose, kandi uko kuba maso no kuba indahemuka ni ko byasabwaga mu bagaragu Bayo. Amagambo ya Kristo yabwiye abigishwa ba mbere areba n'abamukurikira kugeza ku mperuka y'igihe: 'Icyo mbabwira, ndakibwira bose nti: Mube maso.' Mariko 13:37." The Great Controversy, 56.

Kwamamazaamakuru ry'ubutumwa bwo mu mirongo itandatu ya nyuma ya Daniyeli ryatangiriye mu rwego rw'imirimo yifasha yo muri Adventisime y'i Lawodikiya, maze uko igihe cyagendaga gihita, riza guhura n'abahanga mu by'iyobokamana bazwi cyane (abize) bo muri Adventisime y'i Lawodikiya. Intwari zakoreshejwe mu kugerageza guharabika ubwo butumwa, buri gihe zatumye haboneka umucyo urushijeho kwiyongera n'ubusobanuro burushijeho gusobanuka bw'iyo mirongo yari iri gukorwaho ubushakashatsi no kugabwaho ibitero. Amaherezo, ibyo bitero byatumye

haboneka imyumvire y'ubuhanuzi itari yarigeze imenyekana mbere, ariko icyo gihe irashingwa kandi isanga ari kimwe mu bigize umucyo ugenda urushaho kwaguka w'umumarayika wa gatatu.

Abakurikira inyigisho za Miller bamenye gusa ubwami bune bw'ubuhanuzi bwo muri Bibiliya, ariko bidatinze nyuma ya 1844, byasobanuye ko Leta Zunze Ubumwe z'Amerika ari yo nyamaswa yo mu isi ivugwa mu Byahishuwe igice cya cumi na gatatu, kandi uko gusobanukirwa kwagaragaje neza ko ubupapa butari igice gusa cy'ubwami bw'Abaroma, ahubwo ko ari bwo bwami bwa gatanu bw'ubuhanuzi bwo muri Bibiliya.

Mu migani y'ikiyoka kinini gitukura, inyamaswa isa n'ingwe, n'inyamaswa ifite amahembe asa n'ay'umwana w'intama, Yohana yeretswe ubutegetsi bwo mu isi bwari kuzagira uruhare rwihariye mu kuribata amategeko y'Imana no kurenganya ubwoko bwayo. Intambara ikomeza kurwana kugeza ku mperuka y'igihe. Ubwoko bw'Imana, bwashushanyijwe n'umugore wera n'abana be, bwerekanwe ko ari bwo buke cyane. Mu minsi y'imperuka, hasigayeho abasigazwa bake gusa. Abo ni bo Yohana avuga ko ari "abubahiriza amategeko y'Imana kandi bafite ubuhama bwa Yesu Kristo."

"Binyuze mu bapagani, hanyuma no mu Bupapa, Satani yakoresheje ububasha bwe mu gihe cy'ibinyejana byinshi agamije guhanagura ku isi abahamya b'Imana b'indahemuka. Abapagani n'abapapa bayoborwaga n'umwuka umwe wa cya kiyoka. Itandukaniro ryabo ryari iry'uko Ubugoma bwa Papa, bwitwaza gukorera Imana, bwari umwanzi urushaho kuba mubi kandi w'inkazi. Binyuze mu mikorere ya Romanisime, Satani yafashe isi mpiri. Itorero ry'Imana riyiyitaga iryayo ryajyanywe mu mirongo y'uku kuyoba, maze mu gihe kirenga imyaka igihumbi ubwoko bw'Imana bubabazwa n'uburakari bwa cya kiyoka. Kandi igihe Ubugoma bwa Papa, bwambuwe imbaraga zabwo, bwahatirwaga guhagarika kurenganya, Yohana yabonye ubundi butegetsi buzamuka kugira ngo busubiremo ijwi rya cya kiyoka, kandi bukomeze uwo murimo umwe w'ubugome no gutuka Imana. Ubu butegetsi, ari bwo bwa nyuma buzagaba intambara ku itorero no ku mategeko by'Imana, bwashushanyijwe n'inyamaswa ifite amahembe asa n'ay'umwana w'intama."

"Ariko ugucēka gukomeye kw'ikaramu y'ubuhanuzi kugaragaza ihinduka muri iyi shusho y'amahoro. Inyamaswa ifite amahembe ameze nk'ay'umwana w'intama ivuga n'ijwi ry'ikiyoka, kandi 'ikoresha ubutware bwose bw'inyamaswa ya mbere imbere yayo.' Ubuhanuzi butangaza ko izabwira abatuye isi gukora ishusho y'inyamaswa, kandi ko 'itegeka bose, abato n'abakomeye, abatunzi n'abakene, abidegemvya n'abagaragu, gushyirwaho ikimenyetso ku kuboko kw'iburyo cyangwa ku ruhanga rwabo; kandi ko hatagira umuntu ushobora kugura cyangwa kugurisha, keretse ufite icyo kimenyetso, cyangwa izina ry'inyamaswa, cyangwa umubare w'izina ryayo.' Bityo Ubuporotesitanti bukurikira inzira z'Ubupapa." Signs of the Times, November 1, 1899.

Igihe imirongo itandatu ya nyuma ya Daniyeli cumi na rimwe yashyirwaga ahagaragara, byamenyekanye ko urukurikirane rwose rugaragazwa muri iyo mirongo itandatu rwavugaga ku mikoranire y'ububasha butatu Mushiki wa White yari amaze kwerekana ko ari "ubupagani," "Ubupapa," n'"Ubuporotesitanti." Umwanzi yavuze ko "igihugu cy'ikuzo" cyo mu murongo wa mirongo ine n'umwe cyari ikimenyetso cy'Ubuporotesitanti cyangwa Itorero ry'Abadiventisti

b'Umunsi wa Karindwi, ariko "igihugu cy'ikuzo" ni Leta Zunze Ubumwe za Amerika, kandi mu murongo wa mirongo ine n'umwe umwami wo mu majyaruguru (ubupapa) anesha Leta Zunze Ubumwe za Amerika mu gihe cy'itegeko ryo ku Cyumweru rigiye kuza vuba. Ikosa rya satani ryerekana ko "igihugu cy'ikuzo" ari ikindi kintu cyose kitari Leta Zunze Ubumwe za Amerika ryagenewe kubuza abagabo n'abagore kumenya ko ikintu gikurikira mu buhanuzi nyuma y'isenyuka ry'Ubumwe bw'Abasoviyeti mu 1989, mu gihe gishushanywa n'imirongo itandatu ya nyuma ya Daniyeli cumi na rimwe, ari itegeko ryo ku Cyumweru rigiye kuza vuba.

Ku Badiventisti b'Umunsi wa Karindwi, ibi bisobanura ko umurongo wa mirongo ine n'umwe werekana irangira ry'igihe cy'imbabazi cy'itorero ry'Imana, kandi ikintu cya nyuma cyane Adventisimu ya Lawodikiya yifuza kumva ni uko igihe cyayo cy'imbabazi kiri hafi kurangira! Uwituka yayoboye impaka azigeza aho byemejwe ko ubwo Roma ya gipagani yafataga ubutegetsi bw'isi mu Ntambara ya Actium mu mwaka wa 31 mbere ya Kristo, byabaye ngombwa ko ibanza kuneshya ububasha butatu bw'uturere nk'uko bugaragazwa muri Daniyeli igice cya munani.

Maze muri imwe muri zo havuyemo ihembe rito, rirakura cyane rwose, ryerekeza mu majyepfo no mu burasirazuba no mu gihugu cyiza. Daniyeli 8:9.

Byari bizwi neza ko "ikusi", "iburasirazuba" n'"igihugu cyiza" byagereranyaga uturere dutatu tw'isi Roma ya gipagani yigaruriye, ubwo yazamukaga ku ntebe y'ubwami bw'isi nk'ubwami bwa kane bw'ubuhanuzi bwa Bibiliya. Bijyanye n'uko kuri kuri, na Roma ya gipapa na yo yagombaga gutsinda ibinyabubasha bitatu by'uturere tw'isi, ubwo yazamukaga ku ntebe y'ubwami bw'isi nk'ubwami bwa gatanu bw'ubuhanuzi bwa Bibiliya, nk'uko bigaragazwa muri Daniyeli igice cya karindwi.

Nitegereje amahembe, maze dore, muri yo haza irindi hembe rito, imbere yayo amahembe atatu mu ya mbere ararandurwa ashinguranywe n'imizi yayo; maze dore, muri iri hembe harimo amaso asa n'amaso y'umuntu, n'akanwa kavuga amagambo akomeye. Daniyeli 7:8.

Mu mpaka wabayeho ku byerekeye "igihugu cy'ikuzo" cyo mu murongo wa mirongo ine n'umwe, Uwituka yagaragaje ko muri ubuhanuzi habonekamo ishusho eshatu z'i Roma. Hari Roma ya gipagani, yakurikiwe na Roma ya gipapa, hanyuma hakaza Roma y'iminsi y'imperuka, twise "Roma ya none." Dushingiye ku kuri kubiri gukomeye kandi kwashinzwe neza k'ubuhanuzi, ukw'ibanze kukaba uko Imana itigera ihinduka, n'ukundi kukaba uko ukuri gushimangirwa n'ubuhamya bw'abahamya babiri, twanzuye tudashidikanya ko inzitizi eshatu z'umwami wo mu majyaruguru mu mirongo itandatu ya nyuma y'igice cya cumi na kimwe cya Daniyeli zagombaga guhagararira ububasha butatu bwa none bwo mu rwego rw'akarere.

Yesu Kristo ni wa wundi ejo, n'uyu munsi, no iteka ryose. Abaheburayo 13:8.

No mu mategeko yanyu handitswe ko ubuhamya bw'abantu babiri ari ukuri. Yohana 8:17.

Uku kwemera byemeje ibyo twari tumaze kugeraho, kuko twari tumaze kugaragaza ko "igihugu cy'ikuzo" ari ububasha bw'akarere runaka (Leta Zunze Ubumwe za Amerika), kandi twanga igitekerezo cy'ubupfu kivuga ko cyagereranya itorero, ari ryo bubasha bw'umwuka. Twafashe uyu mwanya dushingiye ku kwizera kwahoraga kwemezwa ko mu Ijambo ry'Imana nta mpanuka

zibamo. Biragaragara ku buhamya bwinshi ko itorero ry’Imana mu minsi y’imperuka ari umusozi.

Mu minsi y’imperuka, umusozi w’inzu y’Uwiteka uzashingwa ku gasongero k’imisozi, kandi uzashyirwa hejuru y’udusozi; kandi amahanga yose azawusukiranyaho. Kandi abantu benshi bazagenda bavuga bati: Nimuze, tuzamuke tujye ku musozi w’Uwiteka, ku nzu y’Imana ya Yakobo; kandi izatwigisha inzira zayo, natwe tuzagenda mu migenzereze yayo: kuko i Siyoni ari ho amategeko azaturuka, kandi ijamba ry’Uwiteka rizaturuka i Yerusalemu. Yesaya 2:2, 3.

Abatekereje ko “igihugu cy’ikuzo” ari itorero, kandi akenshi bagahamya ko ari Itorero ry’Abadivantisiti b’Umunsi wa Karindwi, babivuze batyo kuko Daniyeli yita icyo gihugu “icy’ikuzo,” maze imitekerereze yabo yoroheje igasoza ivuga ko, kubera ko “umusozi wera w’ikuzo” wo ku murongo wa mirongo ine n’itanu nta gushidikanya ari itorero ry’Imana ryo mu minsi ya nyuma, bityo “igihugu cy’ikuzo” na cyo kigomba kuba ari itorero. Erega burya byombi bikubiyemo inyito “icy’ikuzo.”

Nta makosa ari mu Ijambo ry’Imana, kandi igihe Daniyeli akoresha ijamba “igihugu” arihuje n’ijamba “cyubahiro,” hanyuma imirongo ine nyuma yaho agakoresha “umusozi wera” awuhuje n’ijamba “cyubahiro,” Daniyeli yerekanaga itandukaniro rigambiriwe hagati y’igihugu n’umusozi. Igihugu cy’ubwiza nyirizina ni u Buyuda, kandi ni mu murwa wa Yerusalemu aho urusengero rw’Imana rwubatswe. Yerusalemu, cyangwa urusengero, bishobora gusobanurwa nk’itorero ry’Imana, ariko akarere Yerusalemu iherereyemo ni igihugu cy’u Buyuda. Ukuri kwishyirwa kwashyizweho uko ubumenyi bwagendaga bwiyongera mu mucyo ugenda utera imbere w’umumarayika wa gatatu, ariko hano turimo gusa kugaragaza imvano y’ubuhanuzi bwerekana ishusho eshatu z’i Roma.

Igihe twamenyaga ko Roma ya gipagani na Roma ya gipapa byatanze abahamya babiri bashyizeho ibiranga ubuhanuzi bya Roma y’iki gihe, twamenye ihame ry’isesengura nise “ishyirwa mu bikorwa ry’ubuhanuzi incuro eshatu.” Hari n’abandi bari barakoresheje ibitekerezo bisa n’iby’isubirwamo ry’incuro eshatu ry’ubuhanuzi bumwe na bumwe, ariko insobanuro twaje kumenya ni yo nsobanuro tugikoresha kugeza n’ubu. Ni ingenzi gusobanukirwa ko itegeko ry’ubuhanuzi ry’ishyirwa mu bikorwa incuro eshatu ry’ubuhanuzi, rikunze gukoreshwa cyane na Future for America, ryatahuwe mu gihe cy’isesengura ry’imirongo itandatu ya nyuma ya Daniyeli cumi n’umwe; ariko ikindi gifite akamaro nk’ako ni uko iryo sesengura ryagejeje ku kumenya bwa mbere ko ishyirwa mu bikorwa ry’ubuhanuzi incuro eshatu ryerekezaga kuri Roma. Mu mateka y’Abamillerite, imwe mu mpaka zariho ni ukumenya niba Antiyokusi Epifane yari “abambuzi” b’ubwoko bwa Daniyeli, cyangwa niba “abambuzi” bari Roma, nk’uko Abamillerite babyumvaga. Impamvu ibi bifite akamaro ni uko Roma, nk’“abambuzi” b’ubwoko bwa Daniyeli, ari bo bari “gushimangira iyerekwa” muri Daniyeli cumi n’umwe, umurongo wa cumi na kane.

Muri iyo minsi abantu benshi bazahagurukira kurwanya umwami w’epfo; kandi n’abanyarugomo bo mu bantu bawe bazishyira hejuru kugira ngo bahamye ibyo yeretswe; ariko bazagwa. Daniyeli 11:14.

Ubwa mbere twasobanukiwe ikoreshwa ry’ubuhanuzi rifite ibyiciro bitatu, byamenyekanye binyuze ku kuba mu buhanuzi bwa Bibiliya habonekamo kwigaragaza kwa Roma inshuro eshatu.

Roma yashyizeho iyerekwa ry'umucyo uagenda urushaho kwiyongera w'umumarayika wa gatatu, nk'uko yabigenjeje no mu mateka y'Abamileriti. Mu mateka y'Abamileriti, ni ugusobanukirwa ko ubupagani n'ubupapa ari byo mbaraga zasiribanganyije ubuturo bwera n'ingabo, maze ibyo biba urwego rw'ukuri William Miller yubakiyeho "ibyho asobanukirwa byose" by'ubuhanuzi. Imirongo itandatu ya nyuma ya Daniyeli cumi n'umwe yashyizeho urwego rw'ukuri Future for America yubakiyeho ibyifashishwa byayo byose by'ubuhanuzi. Uwo rwego ni imbaraga eshatu zisenya: ikiyoka, inyamaswa, n'umuhanuzi w'ibinyoma, ari byo biyobora isi kuyigeza kuri Harumagedoni.

Iyo miterere ishingiyeye ku kumenya yuko Roma ya gipagani ikurikiwe na Roma ya gipaapa itanga abagabo babiri b'ibihama bashyiraho Roma ya none, kandi ko Roma ya none ari ubumwe bw'incuro eshatu bw'ikiyoka cy'ubupfumu bw'imyuka (Umuryango w'Abibumbye), inyamaswa y'Ubukatolika (ubupaapa), n'umuhanuzi w'ibinyoma w'Ubutesitanti bwataye ukwizera (Leta Zunze Ubumwe z'Amerika). Iyo miterere ni yo tumenya nk'ishyirwa mu bikorwa ry'ubuhanuzi mu buryo bwikubye gatatu. Mu nyandiko zizakurikiraho tuzaganira ku buryo butandukanye bwo gushyira mu bikorwa ubuhanuzi mu buryo bwikubye gatatu bwamaze kumenyekana, kandi bukaba ari bwo bugize imiterere y'umucyo uagenda wiyongera w'abamarayika batatu.

Tuzareba ishyirwa mu bikorwa ry'inshuro eshatu ry'imigaragarire itatu ya Roma, igaragaza imiterere ya politiki n'iy'idini bya Roma ya none, Sister White yise ubuhanga bwo mu by'idini n'ubuhanga bwo mu bya leta. Iyo miterere imenyekana binyuze mu guhuza hamwe ibiranga bya gihanuzi bya Roma ya gipagani n'ibiranga bya gihanuzi bya Roma ya gipapa, kugira ngo hamenyekane kandi hashyirweho ibiranga biri muri Roma ya none.

Tuzareba ikoresha ry'uburyo butatu bw'ibigaragaza bitatu bya Babuloni nk'uko bigereranywa na Nimurodi, Nebukadinezari na Belushazari, bigaragaza ubwibone bw'umuntu w'icyaha wicaye mu rusengeru rw'Imana atangaza ko ari Imana, uwo Yesaya yagaragaje nk'"Umunyashuriya w'umwibone." Ubwibone bwa papa, ari bwo ngingo y'ubuhanuzi bwa Bibiliya, bumenyekana binyuze mu guhuriza hamwe ibimenyetso by'ubuhanuzi bya Babeli n'ibimenyetso by'ubuhanuzi bya Babuloni, hagamijwe kumenya no gushimangira ibiranga Babuloni y'iki gihe.

Tuzareba uko guhuriza hamwe inshuro eshatu z'ishyirwa mu bikorwa ry'ibigaragaza bitatu bya Eliya nk'uko bishushanywa na Eliya na Yohana Umubatiza, byo biranga "ijwi rirangurura mu butayu" mu minsi y'imperuka. Ijwi rirangurura mu butayu mu minsi y'imperuka rihagarariye umurinzi wihariye, ari wo mutwe, kandi rigaragaza ubuhama bubiri buri mu mutwe ufite intangiriro n'iherezo bisa. Turamenyeshwa ko hadashobora kubaho marayika wa gatatu hatabanje kuba uwa mbere n'uwa kabiri; bityo rero, ku rwego rumwe, ntibishoboka gutandukanya umutwe wa marayika wa mbere n'umutwe wa marayika wa gatatu, kandi iyo mitwe yombi ihagararirwa n'umurinzi washushanyijwe na Eliya na Yohana Umubatiza.

"Binyuze mu ikaramu no mu ijwi, tugomba kumvikanisha iri tangazo, tugaragaza uko rikurikirana, n'ishyirwa mu bikorwa ry'ubuhanuzi butugeza ku butumwa bwa marayika wa gatatu. Ntishobora kubaho ubwa gatatu hatariho ubwa mbere n'ubwa kabiri. Ubu butumwa tugomba kubuha ab'isi binyuze mu bitabo n'inyandiko, no mu nyigisho zitangwa mu ruhame, tugaragaza mu murongo w'amateka y'ubuhanuzi ibintu byabaye n'ibizaba." Selected

Messages, igitabo cya 2, 105.

Tuzareba ishyirwa mu bikorwa ry'inshuro eshatu ry'imigaragarire itatu y'intumwa itegura inzira kugira ngo Intumwa y'Isezerano ize gitunguranye mu rusengero rwayo, nk'uko byashushanyijwe na Yohana Umubatiza na William Miller. Umurinzi wa nyuma ni ingingo y'ubuhanuzi imenyekana binyuze mu guhuza hamwe ibiranga ubuhanuzi bya Yohana Umubatiza na William Miller, kugira ngo hamenyekane isohozwa rya nyuma rya Malaki igice cya gatatu.

Dore, nzohereza intumwa yanjye, kandi izatunganya inzira imbere yanjye; kandi Umwami mushaka azaza mu rusengero rwe atunguranye, ari we Ntumwa y'isezerano munezererwa. Dore, azaza, ni ko Uwiteka Nyiringabo avuga. Malaki 3:1.

Tuzareba ishyirwa mu bikorwa ry'incuro eshatu ry'ibigaragarira bitatu bya Isilamu nk'uko bihagarariwe n'ibimenyetso by'ubuhanuzi biranga Isilamu yo mu byago bya mbere n'ibya kabiri byo mu Byahishuwe igice cya munani n'icya cyenda, ari byo biranga mu buryo bw'ubuhanuzi Isilamu yo mu cyago cya gatatu kigaragazwa mu Byahishuwe igice cya cumi n'igice cya cumi na rimwe.

Tuzakomeza ibi bintu mu nyandiko ikurikira.

“Ntimukemere ko hagira undi ubabera ubwonko, ntimukemere ko hagira undi ubatekerezera, ubashakashakira, cyangwa ubasengera. Iri ni ryo tegeko dukeneye gushyira ku mutima uyu muni. Benshi muri mwe mwemera mudashidikanya ko ubutunzi bw'agaciro kenshi bw'ubwami bw'Imana n'ubwa Yesu Kristo buri muri Bibiliya mufite mu ntoki zanyu. Muzi ko nta butunzi bwo mu isi bushobora kugerwaho hatabayeho umuhati ukomeye kandi utekerejweho neza. Kuki mwakwitega gusobanukirwa ubutunzi bw'ijambo ry'Imana mudashakashatse Ibyanditswe byera mwitondeye kandi mushyizeho umwete?”

“Gusoma Bibiliya ni ibyiza kandi birakwiriye; ariko inshingano yawe ntirangirira aho; kuko ukwiriye gusuzuma impapuro zayo wowe ubwawe. Ubumenyi bw'Imana ntibubonwa hatabayeho gushyiraho umwete w'ubwenge, hatabayeho gusenga usaba ubwenge kugira ngo ushobore gutandukanya n'ibinyampeke by'ukuri bitunganye ibishishwa abantu na Satani bagorekeje inyigisho z'ukuri babivanze na byo. Satani n'ishyirahamwe rye ry'abantu bakora nk'intumwa ze bashatse kuvanga ibishishwa by'ikinyoma n'ingano y'ukuri. Dukwiriye gushakashaka dushishikaye ubutunzi bwihishwe, kandi tugasaba ubwenge buva mu ijuru kugira ngo dutandukanye ibyo abantu bihimbiye n'amategeko y'Imana. Umwuka Wera azafasha ushaka ukuri gukomeye kandi kw'igicro cyinshi gufitanye isano n'umugambi w'agakiza. Nshaka gukomeza gushimangira kuri bose ukuri k'uko gusoma Ibyanditswe byera ubihushijeho gusa bidahagije. Tugomba kubishakashaka, kandi ibi bisobanura gukora ibyo iryo jambo risobanuye byose. Nk'uko umucukuzi w'amabuye y'agaciro acukumbura isi abishishikariye kugira ngo avumbure aho zahabu iherereye, ni ko namwe mukwiriye gucukumbura ijambo ry'Imana mushakamo ubutunzi bwihishwe Satani amaze igihe kirekire ashaka guhisha abantu. Uwiteka aravuga ati, 'Umuntu nashaka gukora ibyo ashaka, azamenya iyo nyigisho.' Yohana 7:17.” Fundamentals of Christian Education, 307.